

**הנדון: הצעת חוק החברות הממשלתיות (תיקון – ייצוג הולם
לאוכלוסייה הערבית), התשע"ח-2018**

היום, 4.11.2018, תעלה לוועדת השרים הצעת חוק אשר מבקשת לקבוע ייצוג הולם לכלל האוכלוסייה הערבית בקרב עובדי ועובדות החברות הממשלתיות. אנו סבורים שיש לתמוך בהצעת החוק, מהטעמים שיפורטו להלן:

1. סעיף 1א18 לחוק החברות הממשלתיות קובע כי בהרכב דירקטוריון של חברה ממשלתית יינתן ביטוי הולם לייצוג האוכלוסייה הערבית וכי עד להשגת יעד זה ימונו ככל האפשר דירקטורים מקרב האוכלוסייה הערבית. על פי הגדרת הסעיף: "האוכלוסייה הערבית" - לרבות דרוזים וצ'רקסים. לעומת זאת, סעיף 50א לחוק, קובע חובת ייצוג לעדה הדרוזית בלבד (וליוצאי אתיופיה) ולא לכלל האוכלוסייה הערבית כפי שהוגדרה לעניין הייצוג בהרכב הדירקטוריון.
2. בדו"ח ביקורת משנת 2015 ציין מבקר המדינה כי "אף שחובת הייצוג ההולם של האוכלוסייה הערבית (להוציא דרוזים) אינה מעוגנת בחוק למעט בנוגע לייצוגם כחברי דירקטוריון הרי שמן הנתונים עולה תמונת מצב קשה במיוחד שאינה מתיישבת עם עקרון השוויון, וראוי כי זו תיפתר ובהקדם". בדו"ח נרשם כי בניסיון לתקן את המצב, כבר בחודש אוגוסט 2015, ביקש מנהל רשות החברות להכין תכנית שתביא לכך שבשנת 2020 כ-10% מעובדי החברות יהיו בני המגזר הערבי. חלפו שלוש שנים, ובהיעדר חובה חוקית שתסייע לחברות לחתור ליעד זה ולהקצות משאבים לטובת הגשמתו – תת הייצוג של העובדים הערבים בחברות הממשלתיות נותר נמוך – ועומד כיום על כ 2% בלבד.
3. למעשה, לא רק תת הייצוג אינו עולה בקנה אחד עם עיקרון השוויון אלא עצם החלת חובת הייצוג לעניין עובדי החברות הממשלתיות רק על חלק מהאוכלוסייה הערבית בישראל מנוגדת לעיקרון השוויון. ייצוג הולם איננו פרס לקבוצות אשר הממשלה חפצה ביקרן אלא כלי חשוב לקידום השוויון בחברה ואמצעי לסגירת הפערים בין יהודים וערבים במגזר הציבורי.

מר אמיר אלשטיין
יו"ר הוועד המנהל
מר יוחנן פלסנר
נשיא

מר ברנרד מרכוס
יו"ר בינלאומי
פרופ' גרהרד קספר
יו"ר המועצה הבינלאומית
ד"ר ג'ורג' שולץ
יו"ר של כבוד

חברי הוועד המנהל

אלוף (מיל') אורנה ברביבאי
פרופ' רוד וניצקי-סרוסי
מר חן ליכטנשטיין
גבי מול מועלם
מר סלי מרידור
מר אבינועם נאור
עו"ד אבי פיישר
מר אביעד פרידמן
ד"ר מיכל צור
מר יוסי קוצ'יק
מר עימאד תלחמי

המועצה הבינלאומית

השופטת רוזלי סילברמן אבליה, קנדה
מר אליוס אברמס, ארה"ב
ד"ר מרטין אינדיק, ארה"ב
גבי אן אפלבוואם, ארה"ב
פרופ' רונן בוגדנור, בריטניה
השופטת דורית בניש, ישראל
השופט סטיבן בריי, ארה"ב
ד"ר איימי גוטמן, ארה"ב
ד"ר ג'וזף ג'ופה, גרמניה
השופטת דליה דורנר, ישראל
פרופ' רונלד דניאלס, ארה"ב
השגריר צ'ארלס היל, ארה"ב
פרופ' משה הלברטל, ישראל
פרופ' מייקל וולצר, ארה"ב
פרופ' רוברט מנקין, ארה"ב
פרופ' כריסטוף מרקשיס, גרמניה
השופט אברהם סופר, ארה"ב
מר ברט טפנס, ארה"ב
פרופ' ארווין קוטלר, קנדה
פרופ' יהודה ריינהרץ, ארה"ב
פרופ' גבריאלה שלו, ישראל
השופט מאיר שמגר, ישראל

סגני נשיא

ד"ר ישי (ג'סי) פרס, אסטרטגיה
פרופ' ידידה צ' שטרן, מחקר
פרופ' יובל שני, מחקר

עמיתים בכירים

אלוף (מיל') עמיחי אילון
פרופ' תמר הרמן
פרופ' מוסטפא כבהא
פרופ' עמיחי כהן
פרופ' יותם מרגלית
פרופ' יובל פלדמן
פרופ' מרדכי קרמניצ'ר
פרופ' גדעון רהט
ד"ר תהילה שוורץ אלטשולר
פרופ' איתן שניסקי

מייסד ונשיא לשעבר
ד"ר אריק ברמן

המכון הישראלי
לדמוקרטיה

4. כעת עומדת לממשלה הזדמנות לתקן את המעוות באמצעות צעד אשר יש בו כדי לשקם את האמון השברירי בינה לבין האוכלוסייה הערבית בישראל.
5. לאור כל האמור לעיל, אנו סבורים כי על וועדת השרים לתמוך בתיקון המוצע.

בכבוד רב ובברכה,

יובל שני

סגן נשיא המכון הישראלי לדמוקרטיה

עו"ד עודד רון

חוקר בתכנית

נסרין חדאד חאג' – יחיא

מנהלת התכנית ליחסי יהודים – ערבים